

М Е Р Г Н

Советин товин церг ик шүүвр да-асн болн оln диилврн байр үзсн дā-āнā туурмджта хаалгъ давдж гаржн болдг.

Улан цергиг товар агслгъна тускар, цергиг дār-сумар тетклгънā тускар, товин цергā āнъгсиг сāн медрлтā, революцин кергт үнн гол ухан-седклāн тāvсн команди кадрар гардулхин тускар партъ, В. И. Ленин агъу ик килмджāн тāvцхādг билā. Интервентрин болн цагъачудин өмнāс ноолдгънд товин церг олзлхмн гисн Ленинā заавр советин цергā эрдм-медрл делгрүлхд ик чинртā демнь болдж гарсмн.

Гражданск дāāнд орлцлгън мана товин цергин түрүн ик күчтā шүүврн болсмн. Йовгън улан церглā болн мōртā улан церглā хамдан товин церг эврāннь мергн хаалгъар колчак-ковцнриг алдж хорала, Юденичин, Деникинā, Врангелин цергт, цагъан полякүдт ик гару үзүллā. Тер дāāлдāнд мана товин церг өшāтнд күүчгч цоклгъ өгч чадх аргъта церг болдж бсдж батрла.

Ори-нутгин харслтин күчн-чидлиг бōдлүлхин туск Коммунистическ партин болн Советск правительствин цуцрлтай уга килмджд Тōрскāн харслгъна алдр дāāнā өмнк цагин эргцд товин цергин күчн кесг холван бслā. Советск номтирин болн зер-зев кесг-āчирин күчлггъар зенигн, танкин болн танкин өмнāс хадг товмуд, ик болн йилгъāн күчтā товмуд, бас тер метшин янзта тов—реактивн тов кегддж гаргъгдла. Товин цергā āнъгсн агслгънд ясрулгдсн товмуд, минометс, товин халгъ заллгъна прибормуд, залгъядана средств өггдлā.

Тōрскāн харслгъна алдр дāāнā джилмүдт Советск Цергин дāāдлгън мана товин цергин сүркā ик күч, советск товин цергчирин бōдāн медрл, залу-зōрмг йовдл үзүлв.

Тōрскāн харслгъна дāāнā түрүн цагин эргцд Советск церг ик хату болн джанъгърта тōр хагълх зōвтā болсмн. Фашистрин танковой дивизмүд тиигхд мана цергт ик āāmшг үзүлдг билā. Юнъгад гихлā стратегическ эргн чинртā участксар өшāтн танковой багмуд дāāлдāнд орулдг билā.

Өшāтнā танксла ноолдлгънд хамгин ик туста зер-зев мана товмуд, түрүн болдж танксин өмнāс хадг товмуд болджахиг дāн үзүлв. Советск Союзла дāāлдсн зуг түрүн джилдāн гитлеровск церг 24 минъгън танкан гелелā. Теднā ик зуутгън мана товин церг хамхлдж уга келā.

Сталинградн өөр дāāлдāнд, Тенъ голин дунд шидр болн Курск дугъуд немшин фашистск цергиг күүчлгънд товин цергā āнъгс мартгдшго туурмджар туурцхала.

Сталинградур кесн дāvрлгъндāн гитлеровск командованъ кесг оln танковой дивизмүдтāн икār иццхалā. Фашистрин танксин өмнāс советск церг эврāннь туурсн танкс күүчгч товмудан зōрүлв. Сүркā ик күчтā дāāлдāнд 1600 шаху танкан хамхлулад өшāтн күчтā цокврла, харгъв. Тер өдрмүдт зуг ганцхн 85-ч гвардейск товин цергā полк өшāтнā 84 танк, 200 гар автомаши хамхлдж уга кев, 5 минъгъ гар гитлеровск салдсмуд болн офицермүд алдж кудв.

Сталинградн өөр болсн дāāлдāнд 330 минъгън күүтā гитлеровск церг кевтāн уга кегддж күүчгдв. Мана товин церг ик күчтāг, авиацин дāvрлгънлā нишцүлдж кесн терүнā күчтā халгън өшāтнā хамгин бат харслт таслхиг теткдж, өшāтнā цергиг күчцднъ күүчдж уга кехднъ йовгън цергин болн танксин дāvрлгъиг дōнъндж чадх аргътаг Советск цергин сōрүд дāvрлгън үзүлв.

Тōрскāн харслгъна алдр дāāнā цаарадк йовуд товин цергин тиим аг-